

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE SI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**ASPECTE LEGISLATIVE PRIVIND FARMACIA CU CIRCUIT
DESCHIS ÎN STATELE MEMBRE UE**

Documentare și sinteză: Cristina GRECU, consilier parlamentar.

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă sunt cu caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

* Lucrarea poate fi accesată direct pe Intranet, la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

I. ASPECTE GENERALE

Pentru a defini rolul și modul de exercitare a profesiei de farmacist, Grupul Farmaceutic al Uniunii Europene a publicat în anul 1989, Carta Farmaciei Europene, document-model, atât pentru țările componente ale Uniunii, cât și pentru țările candidate la aderare. Acest document pledează pentru modelul etic de funcționare a farmaciei cu circuit deschis și conține 12 principii:

Carta Farmaciei Europene

1. *Farmacia este o profesie a artei de a vindeca, de formare universitară, liberă și independentă.*

2. *Medicamentul joacă un rol de neînlocuit în prevenirea și vindecarea bolilor. Prin pregătirea sa științifică, farmacistul este singurul specialist în cunoașterea domeniului medicamentului.*

3. *Din rațiuni de sănătate publică și în interesul consumatorului, farmacistul trebuie să fie prezent în toate etapele, de la producerea medicamentului, până la difuzarea lui către public.*

4. *Farmacistorul joacă un rol primordial în prevenirea îmbolnăvirilor și în protecția sănătății publice, ceea ce face din farmacie un centru de sănătate de prim plan în realizarea campaniei de educație sanitară, în depistarea precoce a unor boli. Aparține în egală măsură farmacistului datoria de a urmări corectitudinea prescripțiilor medicale, farmacovigilență, îngrijire la domiciliul bolnavului și alte acte de sănătate, pe care le realizează în colaborare cu alți practicieni în Arta de a vindeca.*

5. *Protejarea sănătății publice impune repartizarea farmaciilor cu circuit deschis pe baza unor criterii geografice și demografice.*

6. *Prepararea, conservarea și distribuirea medicamentelor se vor efectua exclusiv în farmacii legal autorizate.*

7. *Farmacistorul trebuie să fie proprietarul farmaciei, pentru a evita ca interese străine de sănătate publică să intervină în difuzarea medicamentelor.*

8. *Puterea de a-și alege farmacistul este un drept fundamental al pacientului.*

9. *Pentru o sănătate optimă, este necesar a integra farmacia în diferite servicii de sănătate publică.*

10. *Relațiile dintre farmacist și sistemele de sănătate se stabilesc pe baza acordurilor liber consimțite, garantând independența farmacistului și alegerea liberă a farmaciilor.*

11. *Onorariul farmacistului trebuie să fie proporțional cu responsabilitatea, obligațiile și serviciile aduse pacientului.*

12. *Secretul profesional trebuie să fie respectat și considerat ca un drept al consumatorului.*

Adunarea generală a Grupului Farmaceutic din anul 1999 a hotărât ca principiile exprimate în Cartă rămân în vigoare, aceste principii fiind completate astfel:

1. Distribuția produselor medicamentoase trebuie să se realizeze numai în farmacii sub supravegherea și responsabilitatea unui farmacist. Protecția legală a pacientului ar fi compromisă dacă medicamentele ar fi eliberate și prin alți distribuitori.

2. Farmacistului trebuie să i se garanteze independența, vis-a-vis de interese pur comerciale. Aceasta se realizează, când îngrijirea sănătății și conducerea economică sunt numai responsabilitatea unui farmacist proprietar de farmacie, acesta aflându-se sub jurisdicția regulilor reglementate prin codul de deontologie și etică profesională, iar conduita sa este subordonată unei Organizații profesionale (Cameră sau Ordin).

3. Pentru a garanta un serviciu farmaceutic, care vine în întâmpinarea nevoilor societății, organizarea activității trebuie să aibă o distribuție rațională și bine echilibrată în baza criteriilor demografic și geografic. Competiția forțată între farmaciști nu atinge țelul îngrijirii sănătății.

II. ASPECTE LEGISLATIVE PRIVIND FARMACIA CU CIRCUIT DESCHIS ÎN UNELE STATE MEMBRE

Înființarea unei farmacii presupune existența mai multor reguli (criterii) care diferențiază activitatea farmaceutică de orice altă activitate strict comercială.

Conform Cartei Farmaciei Europene (CFE), principalele 3 reguli care se respectă la înființarea unei farmacii în toate țările lumii civilizate sunt:

1. Criteriul proprietății: Proprietatea unei farmacii revine NUMAI farmacistului („Proprietarul unei farmacii trebuie să fie farmacist, pentru a evita ca interese străine de sănătatea publică să intervină în eliberarea medicamentelor” - Art. 7 din CFE);

2. Criteriul geografic: Între farmacii trebuie să existe o distanță care variază între 250 și 500 m. („Protejarea sănătății publice pretinde raționalizarea rețelei de farmacii de oficiu, pe criterii demografice și geografice” – Art. 5 din CFE).

3. Criteriul demografic: Fiecărei farmacii care se înființează într-o anumită zonă îi este arondat un număr de locuitori, care locuiesc în zona respectivă, astfel încât farmacia să fie frecventată de un număr de pacienți care să-i permită acestuia o independență economică.¹

¹ <https://www.universfarmaceutic.ro/punct/Cui-i-e-frica-de-criteriul-demografic>

În mai multe țări din Uniunea Europeană, o licență pentru deschiderea unei noi farmacii poate fi eliberată doar dacă sunt îndeplinite criteriile demografice specifice. Cel mai des întâlnit criteriu este numărul de locuitori ai unui oraș, județ sau regiune administrativă. Criteriile pot diferi pentru stabilirea primei farmacii și înființarea de farmacii suplimentare.²

AUSTRIA

În Austria, primează criteriile demografic și geografic pentru înființarea unei farmacii. Prin respectarea acestor criterii se asigură viabilitatea farmaciilor existente. În urma aderării la Uniunea Europeană, Austria nu a schimbat aceste criterii.

Consecința stabilirii libere a amplasării de noi farmacii este apariția de farmacii mici, unde personalul farmaceutic nu este utilizat suficient și apare necesară desfacerea de produse secundare, parafarmaceutice. Experiența austriacă s-a dovedit a fi pozitivă; a fost evitat dezavantajul înființării mai multor farmacii, în zone aglomerate, în detrimentul acoperirii geografice uniforme.

Conform legislației farmaceutice austriece, farmaciile nu sunt întreprinderi de comerț pur. Regulile de competiție liberă, fără restricție, nu pot fi aplicate la farmacii.

Articolul 10 din Legea Farmaciei (Apothekengesetz³), astfel cum a fost modificată prin legea publicată în BGBl. I, 41/2006 (denumită în continuare „ApG”), prevede:

„(1) Autorizația de creare a unei farmacii se acordă atunci când:

1. un medic este deja stabilit în mod permanent în comuna în care are sediul farmacia și

2. există necesitatea creării unei noi farmacii.

(2) Nu există această necesitate atunci când:

1. la data introducerii cererii există deja pe teritoriul comunei de la locul preconizat al exploatării o farmacie de cabinet, iar mai puțin de două posturi de medici care au încheiat un contract cu casa de asigurări de sănătate [...] (norme întregi) sunt ocupate de medici generaliști sau

2. distanța dintre locul preconizat al exploatării noii farmacii care urmează să fie înființată și locul exploatării celei mai apropiate farmacii existente este sub 500 de metri sau

3. ca urmare a acestei înființări, numărul persoanelor care vor trebui aprovizionate întotdeauna din locul de exploatare al uneia dintre farmaciile existente în împrejurimi se reduce la sub 5500.

(3) Necesitatea în sensul alineatului 2 punctul 1 de mai sus nu există nici când, la data introducerii cererii, există, pe teritoriul comunei de la locul preconizat al exploatării farmaciei,

² <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/326394/9789289054249-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

³ <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10010169>

1. o farmacie de cabinet și

2. un cabinet de grup care a încheiat un contract cu casa de asigurări de sănătate.

(4) Persoanele care urmează să fie aprovizionate, în sensul alineatului 2 punctul 3 de mai sus, sunt locuitorii permanenți dintr-un perimetru de maximum 4 kilometri, pe drum, de la locul exploatării farmaciei existente și care, ca urmare a condițiilor locale, vor trebui întotdeauna să se aprovizioneze de la aceasta din urmă.

(5) Atunci când numărul locuitorilor permanenți astfel cum sunt definiți la alineatul 4 de mai sus este de maximum 5500, trebuie să se țină seama, cu ocazia verificării existenței unei necesități, de persoanele care trebuie aprovizionate ca urmare a faptului că își desfășoară activitatea, utilizează servicii sau mijloace de transport în această zonă.

(6) Distanța vizată la alineatul 2 punctul 2 de mai sus poate în mod excepțional să nu fie respectată atunci când particularități locale impun aceasta în mod presant în interesul unei bune aprovizionări a populației cu medicamente.

(7) În vederea înființării unei noi farmacii este necesară o expertiză efectuată de ordinul austriac al farmaciștilor cu privire la aspectul necesității.

În Austria, distanța minimă între farmacii este de 500 m, raportul farmacie / număr de locuitori, inclusiv bolnavi în trecere, este în medie de 1 / 5500.

Farmacia poate avea un singur proprietar sau un parteneriat, cu condiția ca licențiatul să fie manager și partener reprezentativ și să dețină peste 50% acțiuni, sau cel puțin 25% inițial, urmând a crește la peste 50% în 10 ani. Farmacia se vinde exclusiv altui farmacist și numai după o perioadă de minimum 5 ani de la autorizare.

BELGIA

Proprietarul farmaciei poate fi oricine, distribuitorii pot deține lanțuri de farmacii, producătorilor de medicamente le este interzis însă acest lucru.

Sunt reglementate criterii demografice și geografice pentru înființarea unei farmacii.

Este permisă fuzionarea a două farmacii în aceeași localitate. Vânzarea unei farmacii este permisă numai pentru cele deschise cel puțin 5 ani. Medicamentele sunt distribuite exclusiv de farmaciști, medicii și veterinarii fiind obligați să cumpere medicamente din farmacia cu circuit deschis.

Toate medicamentele, celelalte produse de sănătate ca și produsele dietetice trebuie vândute prin farmacii.

Este interzisă reclama la medicamentele eliberate pe prescripții medicale. Farmaciștii nu au voie să facă reclamă propriilor farmacii.

Numărul maxim de farmacii în funcție de numărul de locuitori:

- O farmacie la 3000 de locuitori pentru orașele cu peste 30 000 de locuitori;
- O farmacie la 2500 de locuitori pentru orașele cuprinse între 7500 și 30 000 de locuitori;

- O farmacie la 2000 de locuitori pentru orașele cu mai puțin de 7500 de locuitori (Decretul regal din 25.09.1974).

Legea⁴ prevede și o distribuție a farmaciilor în funcție de criteriul geografic: la 1 km, 3 km sau 5 km, în raport cu numărul de locuitori.

BULGARIA

Legislația de profil nu prevede criteriul demografic sau geografic pentru autorizarea înființării de farmacii.⁵

CROAȚIA

Legea Farmaciei⁶ nu conține nicio prevedere referitoare la criteriul demografic.

În Croația, distanța minimă între unitățile farmaceutice în cazul orașele mari (peste 500 000 oameni) este de 200 m, în timp ce în orașe mai mici, distanța minimă este de 500 m.⁷

DANEMARCA

Nu este prevăzut în legislația daneză criteriul demografic. Autoritatea administrativă impune condiția potrivit căreia pacienții nu pot parcurge mai mult de 15 km până la prima farmacie.⁸

ESTONIA

Legislația estoniană⁹ nu conține prevederi referitoare la criteriul demografic.

FINLANDA

Legea Sănătății¹⁰, articolul nr. 41 referitor la unitățile farmaceutice, nu conține prevederi clare privind criteriul demografic, însă, în cadrul procesului de evaluare a unei

⁴ http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=1967111036&table_name=loi

⁵ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5622347/>

⁶ <http://www.hljk.hr/eng/CroatianLawonPharmacy/tabid/95/Default.aspx>

⁷ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_08_77_1569.html

⁸ <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2018/801>

⁹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/854379>

cereri de autorizare a unei farmacii, se menționează drept criterii numărul de locuitori sau existența altor puncte farmaceutice. Procesul de evaluare este realizat de Agenția Națională a Medicamentului la propunerea autorităților locale.

FRANȚA

În cuprinsul Codului de Sănătate Publică¹¹ (articol L5125-4), este legiferat criteriul demografic:

I. - Deschiderea prin transfer sau regrupare a unui dispensar într-o comună sau într-o comună nouă așa cum este definită la articolul L. 2113-1 din codul general al comunităților teritoriale sau în comunele menționate la articolul L. 5125-6-1 din acest cod poate fi autorizată atunci când numărul de locuitori este cel puțin egal cu 2.500.

Deschiderea unui dispensar suplimentar poate fi autorizată prin transfer sau regrupare pe baza unei autorizații pe o tranșă suplimentară întreagă de 4.500 de locuitori identificați în municipalitate, în noua municipalitate sau în municipalitățile menționate în articol. L. 5125-6-1.

Când ultima farmacie prezintă într-o municipalitate cu mai puțin de 2.500 de locuitori și-a încetat definitiv activitatea și a deservit o populație de cel puțin 2.500 de locuitori, o nouă autorizație poate fi eliberată pentru înființarea unei farmacii prin transfer sau regrupare.

II.- În pofida dispozițiilor din primul paragraf, cota de 2.500 de locuitori este stabilită la 3.500 de locuitori pentru departamentul Guyana și departamentele Moselle, Bas-Rhin și Haut-Rhin.

III.-Numărul de locuitori care este luat în considerare pentru aplicarea acestui articol este populația municipală, deoarece provine din ultimul recensământ al populației publicat în Jurnalul Oficial al Republicii Franceze.

I.- Aceste dispoziții sunt aplicabile la data publicării decretelor adoptate pentru aplicarea lor și până cel târziu la 31 iulie 2018, sub rezerva următoarelor dispoziții:

Cererile de autorizare pentru crearea, transferul sau gruparea de farmacii depuse la agențiile regionale de sănătate și a căror completare a fost notată înainte de intrarea în vigoare a prezentului ordin, rămân supuse prevederilor codului de sănătate publică în vigoare la redactarea acestora înainte de data publicării decretelor adoptate pentru aplicarea prezentei ordonanțe.

¹⁰ https://www.fimea.fi/documents/160140/765540/18580_Laakelaki_englanniksi_paivitetty_5_2011.pdf

¹¹

https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=FF4EEA8E685B417B79E584BE593C0EC9.tplgfr27s_1?idSectionTA=LEGISCTA000036401035&cidTexte=LEGITEXT000006072665&dateTexte=20200522

Mutarea unei farmacii se face în același sector, cu aprobarea Ordinului Farmaciștilor și a autorităților sanitare din sectorul respectiv.

GERMANIA

Legea Farmaciei¹² nu cuprinde prevederi referitoare la înființarea unităților farmaceutice în raport cu numărul de locuitori și nu restricționează amplasarea acestora la o anumită distanță una de cealaltă.

GRECIA

Legea nr. 3918/ 2011¹³ reglementează criteriile demografice și geografice pentru înființarea unei farmacii. Se acordă licență de înființare unei farmacii în localitățile cu peste 3.000 de locuitori, unde nu mai există o altă farmacie; în localitățile cu o populație cuprinsă între 3.000 – 10.000 locuitori se înființează o farmacie la 3.000 de locuitori; în localitățile cu 10.001 – 100.000 de locuitori, o farmacie se înființează la 2.500 de locuitori; peste 100.001 de locuitori, o farmacie se înființează la 2.000 locuitori.

ITALIA

Sistemul farmaceutic italian are reglementat criteriul demo-geografic, numărul de farmacii fiind proporțional cu numărul de locuitori. Orașele cu o populație mai mică de 12.500 locuitori au o farmacie la fiecare 5.000 de locuitori¹⁴. În alte orașe sau comune există o farmacie la 4.000 de locuitori. Distanța minimă între două farmacii este 200 m¹⁵.

IRLANDA

Legea farmaciei¹⁶ nu prevede niciun criteriu demografic sau geografic pentru a autoriza înființarea unei farmacii.

¹² <https://www.gesetze-im-internet.de/apog/>

¹³ <http://www.keat.gr/images/files/law/FEK-31-A-2011.pdf>

¹⁴ <https://www.camera.it/parlam/leggi/deleghe/testi/09153dl.htm>, art. 1.

¹⁵ http://www.edizioneuropee.it/LAW/HTML/49/zn86_03_027.html

¹⁶ https://www.thepsi.ie/Libraries/Legislation/Pharmacy_Act_2007.sflb.ashx

LETONIA

În Letonia, potrivit articolului 36 din Legea Farmaciei¹⁷, o nouă farmacie sau o sucursală pot fi înființate într-un județ, oraș sau parohie, unde numărul de locuitori per unitate farmaceutică nu depășește 4000 și nu există alte farmacii sau filiale ale farmaciei pe o rază de 5 km.

MALTA

Legislația malteză¹⁸ - Regulamentul privind licența farmaceutică - prevede un număr minim de 2500 de locuitori pentru fiecare nouă farmacie comunitară, iar distanța dintre acestea trebuie să fie de minimum 300 m.

MAREA BRITANIE

Nu sunt prevăzute în lege^{19,20} criteriile geografice și demografice pentru înființarea unei farmacii. Cu toate acestea, o farmacie se deschide la minimum 500 m distanță de o altă farmacie; 67% dintre farmacii sunt situate la 1000 m una față de alta.

OLANDA

Legea privind medicamentele²¹ nu cuprinde referiri la criteriile demografice sau geografice în legătură cu autorizarea înființării unei farmacii.

POLONIA

În anul 2017, au fost modificate prevederile referitoare la eliberarea autorizațiilor pentru funcționarea farmaciilor publice ale Legii farmaciei din 6 septembrie 2001²², fiind

¹⁷ <https://likumi.lv/ta/en/en/id/43127-pharmaceutical-law>

¹⁸ <http://justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lom&itemid=11256&l=1>

¹⁹ <https://www.pharmacyregulation.org/sites/default/files/document/pharmacy-order-2010-updated-may-2018.pdf>

²⁰ <http://www.legislation.gov.uk/ukxi/2007/289/contents/made>

²¹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0021505/2015-01-01>

²²

https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:qHi_GwIO8ZgJ:https://www.gif.gov.pl/download/3/5000/pharmaceuticallaw-june2009.pdf+&cd=4&hl=ro&ct=clnk&gl=ro

astfel, stabilite reguli pentru distribuirea echilibrată a farmaciilor publice și pentru a garanta pacienților accesul egal la serviciile farmaceutice.

Un permis de deschidere a unei farmacii va fi acordat numai dacă numărul de locuitori care revin unei farmacii într-o anumită municipalitate este de cel puțin 3.000 în ziua solicitării, iar distanța dintre locația planificată a farmaciei și cea mai apropiată farmacie funcțională este de cel puțin 500 de metri în linie dreaptă.

Aceste restricții nu se aplică dacă:

în ziua aplicării, distanța dintre locația planificată a farmaciei și cea mai apropiată farmacie funcțională este de cel puțin 1.000 de metri în linie dreaptă.

În plus, în cazul în care primează interesul pacienților și este necesar să li se ofere acces la medicamente, ministrul sănătății poate acorda un permis pentru a opera o farmacie publică, situație în care restricțiile de mai sus sunt excluse. În acest caz, pentru acordarea permisului, este necesară opinia favorabilă a inspectorului farmaceutic din voievodat și a primarului municipalității în care se va afla farmacia.²³

PORTUGALIA

Cadrul legal²⁴ pentru farmaciile portugheze include criterii geografice și demografice pentru deschiderea farmaciilor, iar dreptul de proprietate revine exclusiv farmaciștilor.

Distanța minimă între farmacii este de 350 m, o farmacie se înființează la 3500 de locuitori. Sunt situații speciale când acest criteriu referitor la populație este variabil: în localități fără nicio farmacie, în localități cu unitate medicală unde o farmacie se află la 3 km distanță de aceasta, în centre comerciale.²⁵

REPUBLICA CEHĂ

Legislația de specialitate²⁶ nu prevede criteriul demografic în autorizarea funcționării farmaciilor.

SLOVENIA

Legea activității farmaceutice²⁷ prevede în cuprinsul articolelor 8 - 11, criterii de funcționare a farmaciilor în raport cu numărul de locuitori și distanța dintre punctele farmaceutice.

²³ <https://www.schoenherr.eu/publications/publication-detail/new-rules-for-issuing-pharmacy-permits-in-poland/>

²⁴ https://www.infarmed.pt/documents/15786/1067254/022-A2_DL_171_2012.pdf

²⁵ <https://dre.pt/application/dir/pdf1sdip/2012/10/21000/0625306259.pdf>

²⁶ <http://www.sukl.eu/sukl/legislation-of-the-czech-republic>

Astfel, pentru a autoriza funcționarea unei noi farmacii, în zona de proximitate trebuie să fie înregistrați cel puțin 6000 de locuitori. Pentru a deschide o filială a unei farmacii, în zona de proximitate trebuie să existe minimum 2500 de locuitori, iar serviciile medicale trebuie să fie organizate la nivel primar.

Distanța minimă între o farmacie existentă și locul în care urmează să funcționeze viitoarea farmacie, trebuie să fie de 400 m pentru mediul urban și de 5 km pentru celelalte zone, măsurată în raport cu drumul public.

SPANIA

Autorizarea de funcționare a unei farmacii se eliberează în funcție de numărul locuitorilor și de distanța dintre farmacii, cu scopul de a garanta accesibilitatea și calitatea serviciilor, precum și controlul în administrarea medicamentelor în raport de nevoile specifice fiecărei zone.

Potrivit Legii de reglementare a serviciilor farmaceutice²⁸, pentru înființarea unei farmacii, numărul minim de locuitori este de 2800, iar numărul maxim este de 4000. Pentru zonele rurale, turistice, montane se poate stabili un număr mai mic de locuitori. Distanța minimă între farmacii este, în general, de 250 m.

SUEDIA

Până în anul 2009, sistemul farmaceutic din Suedia a fost administrat exclusiv de guvern.

Suedia a fost singura țară din Europa și una dintre foarte puținele țări din lume cu un monopol al farmaciei de stat.

În scurt timp după liberalizarea domeniului, numărul farmaciilor a crescut brusc, înregistrându-se o medie de 7.600 de locuitori per farmacie, comparativ cu 10.000 înainte de anul 2009, dar în anul 2011, unii jucători din piață au început să aibă probleme cu rentabilitatea²⁹.

Legislația de specialitate nu prevede niciun criteriu referitor la densitatea populației sau la repartizarea geografică în vederea obținerii autorizației de funcționare a unei farmacii.

²⁷ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7375>

²⁸ <https://www.boe.es/buscar/pdf/1997/BOE-A-1997-9022-consolidado.pdf>

²⁹ <https://www.apoteket.se/om-apoteket/apotekets-historia/ursprunget/omregleringen/>

UNGARIA

Legea XCVIII din 2006 privind siguranța în furnizarea de medicamente și dispozitive medicale³⁰, stabilește condițiile de îndeplinit în cazul înființării unei noi farmacii, astfel: după crearea noii farmacii, numărul minim de locuitori per farmacie trebuie să fie de cel puțin:

- 4000 pentru orașele cu peste 50 000 de locuitori;
- 4500 pentru orașele mai mici.

³⁰ https://matters.it.unideb.hu/portal/displayDocument/Betegell%C3%A1t%C3%A1s/K%C3%B3rh%C3%A1z/KEK/Publikus/Dokumentumt%C3%A1r/Orvosl%C3%A1togat%C3%B3k%20dokumentumai/torveny_2006_XCVIII.pdf